

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov **1/ M. B.**, bývajúceho v D., **2/ M. B.**, bývajúcej v D., oboch zastúpených Advokátskou kanceláriou J., s.r.o. so sídlom v D., IČO: X., **3/ J. B.**, bývajúceho v D., proti odporcom **1/ J. B.**, bývajúcemu v K., **2/ M. K.**, bývajúcej v K., **3/ M. U., s.r.o.**, so sídlom v D., IČO: X., zastúpenej M. U., bývajúcim v D., **o určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu a zriadenie vecného bremena**, vedenej na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 4 C 33/2006, o dovolaní odporcov 1/ a 2/ zastúpených J. P., so sídlom v D., proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 22. novembra 2010 sp. zn. 6 Co 158/2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline z 22. novembra 2010 sp. zn. 6 Co 158/2010 **z r u š u j e**.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Ružomberok rozsudkom z 12. marca 2010 č.k. 4 C 33/2006-555 zriadil v prospech vlastníkov garáže postavenej na pozemku v katastrálnom území D. K., ktorý je v katastri nehnuteľností vedený na liste vlastníctva č. X. ako parcela č. X., právo zodpovedajúce vecnému bremenu, obsahom ktorého je právo prechádzať po častiach pozemkov (vyznačených v geometrickom pláne tvoriacom súčasť rozsudku), ktoré sa nachádzajú v katastrálnom území D. K. a v katastri nehnuteľností sú vedené na listoch vlastníctva č. X. a X. ako parcely č. X., č. X. a č. X., a to príručnými vozíkmi, jednostopovými motorovými vozidlami a osobnými motorovými vozidlami. Navrhovateľov 1/ až 3/ zaviazal zaplatiť odporcom 1/ až 3/ náhradu za zriadenie tohto vecného bremena (vo výške a lehote uvedenej vo výroku rozsudku). Návrh vo zvyšku zamietol. Vo výroku

rozsudku uviedol, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Na odvolanie navrhovateľov 1/ až 3/ a odporcov 1/ a 2/ Krajský súd v Žiline uznesením z 22. novembra 2010 sp. zn. 6 Co 158/2010 napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Proti tomuto uzneseniu podali odporcovia 1/ a 2/ dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovali z § 237 písm. g/ O.s.p. Uviedli, že uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. septembra 2009 sp. zn. 3 Nc 24/2009 boli sudcovia Krajského súdu v Žiline vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci; vec bola prikázaná na rozhodnutie Krajskému súdu v Banskej Bystrici. Pokiaľ ju napriek tomu prejednali a rozhodli sudcovia Krajského súdu v Žiline, došlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p., ktorá zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho opodstatnenosť. S poukazom na to žiadali, aby „aby dovolací súd napadnuté uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6 Co 158/2010 zo dňa 22. novembra 2010 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie s tým, aby bola vec predložená nadriadenému súdu na rozhodnutie o vylúčení sudcov Krajského súdu v Žiline a na prikázanie veci inému súdu rovnakého stupňa“.

Navrhovatelia 1/ až 3/ a odporkyňa 3/ sa k dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení A. (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie odporcov 1/ a 2/ smeruje proti uzneseniu súdu, ktorý rozhodoval ako súd odvolací. Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.)

na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podané dovolanie nesmeruje proti rozhodnutiam uvedeným v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.; jeho prípustnosť preto z týchto ustanovení nevyplýva.

V danej veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo zrušené rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec bola vrátená prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Dovolanie proti takémuto uzneseniu je prípustné len z dôvodu väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p. (vid' R 34/1995).

Podľa § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

V danej veci Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 20. septembra 2006 sp. zn. 3 Nc 24/2006 (č.l. 87 spisu) vylúčil podstatnú časť sudcov Krajského súdu v Žiline z prejednávania a rozhodovania a vec prikázal na rozhodnutie Krajskému súdu v Banskej Bystrici (§ 12 ods. 1 O.s.p.).

Dovolatelia namietajú, že prejednanie a rozhodnutie danej veci sudcami Krajského súdu v Žiline, ktorí majú bližší osobný vzťah k navrhovateľovi 3/ (§ 14 ods. 1 O.s.p.), viedlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p.

V ustanovení § 237 písm. g/ O.s.p. sú uvedené dva rovnocenné dôvody, ktoré aj samostatne zakladajú procesnú vadu významnú podľa tohto ustanovenia. Týmito dôvodmi sú: a/ rozhodovanie vylúčeným sudcom, b/ rozhodovanie súdom nesprávne obsadeným. V danom prípade dospel dovolací súd k záveru, že v odvolacom konaní rozhodoval súd nesprávne obsadený.

Nesprávne obsadeným súdom (§ 237 písm. g/ O.s.p.) je súd, ktorý nie je obsadený v súlade s ustanoveniami upravujúcimi zloženie súdneho orgánu, ktorý má určitú vec prejednať a o nej rozhodnúť. Súd treba považovať za nesprávne obsadený aj vtedy, ak nekoná zákonný sudca (porovnaj tiež nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 5. novembra 2008 sp. zn. II. ÚS 136/08). Zákonným sudcom (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) je sudca určený v súlade s rozvrhom práce vecne a miestne príslušného súdu.

Postavenie zákonného sudcu ako osoby, ktorá má o veci rozhodnúť, je späté so sústavou súdov, ktorú upravuje zákon č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. So sústavou súdov priamo súvisí príslušnosť súdu na rozhodovanie o veci upravená Občianskym súdnym poriadkom. Nevyhnutným predpokladom toho, aby účastník konania nebol odňatý svojmu zákonnému sudcovi, je rozhodovanie o jeho veci súdom, ktorý je podľa zákona na rozhodovanie o nej vecne, miestne i funkčne príslušný.

Príslušnosť súdu ustanovuje zákon, ktorý nepriamo určuje aj osobu zákonného sudcu. V zmysle § 11 ods. 1 O.s.p. sa konanie uskutočňuje na súde, ktorý je vecne a miestne príslušný; príslušnosť sa určuje podľa okolností, ktoré sú (existujú) v čase začatia konania, a trvá až do jeho skončenia. Uvedené ustanovenie vyjadruje zásadu perpetuatio fori spočívajúcu v trvaní súdnej príslušnosti raz určenej až do skončenia konania bez ohľadu na neskoršie zmeny okolností, ktoré sú inak pre určenie príslušnosti rozhodné; výnimky z tejto zásady upravuje zákon. Medzi tieto výnimky patrí prikázanie (tzv. delegácia) veci

inému súdu podľa § 12 ods. 1 O.s.p. (delegácia nutná) alebo podľa § 12 ods. 2 O.s.p. (delegácia vhodná).

Zásada o trvaní (nemennosti) súdnej príslušnosti už raz určenej sa preto vzťahuje nielen na prípady miestnej príslušnosti určenej podľa hľadísk stanovených priamo zákonom, ale aj na prípady, keď príslušnosť bola určená rozhodnutím o prikázaní veci v zmysle § 12 O.s.p. Nerešpektovaním tejto zásady sa porušuje právo účastníka občianskeho súdneho konania na zákonného sudcu (viď R 38/2011).

Tým, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v preskúmvanej veci uznesením z 20. septembra 2006 sp. zn. 3 Nc 24/2006 (č.l. 87 spisu) prikázal vec podľa ustanovenia § 12 ods. 1 O.s.p. na prejednanie a rozhodnutie Krajskému súdu v Banskej Bystrici, založil s konečnou platnosťou príslušnosť tohto súdu na rozhodovanie tejto veci. Takto založená funkčná príslušnosť Krajského súdu v Banskej Bystrici trvala aj v čase podania odvolaní navrhovateľov 1/ až 3/ a odporcov 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok z 12. marca 2010 č.k. 4 C 33/2006-555. Pokiaľ o týchto odvolaniach napriek tomu nerozhodli sudcovia Krajského súdu v Banskej Bystrici určení rozvrhom práce tohto odvolacieho súdu, ale sudcovia funkčne nepríslušného Krajského súdu v Žiline, je opodstatnený názor dovolateľov, že v odvolacom konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p.

Výskyt niektovej z vád uvedených v § 237 O.s.p., vrátane vady konania v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p., je dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť (§ 243b ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na to Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolaním napadnuté uznesenie Krajského súdu v Žiline zrušil (§ 243b ods. 1 a 2 O.s.p.). Vec nebola vrátená na ďalšie konanie Krajskému súdu v Žiline, lebo rozhodovať bude funkčne príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. novembra 2011

JUDr. Emil Francisci, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková